

Ajankohtaista SONet BOTNIA:n taloudessa ja sosiaalialan osaamiskeskusten toiminnassa

**Arto Rautajoki,
Kehitysjohtaja, YTT
Osaamiskeskusjohdon
koordinaattori,
Pohjanmaan maakuntien
sosiaalialan osaamiskeskus
SONet BOTNIA
Seinäjäki – Kokkola
17.04, 19.04.2018**

Ajankohtaista SONet BOTNIA:n taloudessa ja sosiaalialan osaamiskeskusten toiminnassa

- Taloustilanne vuonna 2018 hyvä
- Varaudutaan vuoden 2019 epävarmaan taloustilanteeseen
- Kehysriihi: 0,25 M € lisärahoitus sosiaalialan osaamiskeskuksille kehyksiin => Ei riitä
- Paine kerätä SONet BOTNIA:lle kuntarahoitusta, arvio 30 000-40 000 euroa enemmän kuin vuodelle 2018
- Varaudutaan v. 2020 sosiaalialan osaamiskeskusrahoituksen siirtymiseen maakunnille => Selvitettävä asia
- Varaudutaan SONet BOTNIA:n tilamuutokseen Etelä-Pohjanmaalla

Ajankohtaista sosiaalialan osaamiskeskusten nykypäivässä:

- Valmisteluyhteistyö sote- ja makuvalmistelujen kanssa =>
Toimintakulttuurin ja ammatillisen johtamisen muutos kehittämistoiminnassa => tukea eri substanssialueilla, TKKI-rakenteet, tiedontuotanto, muu asiantuntijatoiminta ml. substanssialueet

- **TEAS-hanke: Maakuntien järjestäytymismallit sosiaali- ja terveysalan TKI-toiminnan näkökulmasta:**

Tavoitteena selvittää, miten maakuntien ja yhteistyöalueiden sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI-toiminnan) koordinointi on käynnistynyt maakunnissa ja millaisia malleja tai rakenteita sen järjestämiseksi on suunnitteilla? Miten olemassa olevat rakenteet tukevat maakuntien järjestäytymistä TKI-toiminnan osalta? **Yhteistyöalueille selkeä tutkimuspohjainen TKI-rakenne?** Hyvät käytännöt?

- **Arvioida rahoituksen riittävyyttä ja tehokkuutta?** (Vuodelle 2020 ei ole korvamerkittyä rahaa sosiaalihuollon kehittämistoimintaan)

- Antaa ehdotuksia siitä, miten nykyinen tutkimus- ja kehittämistoiminta tulisi paremmin organisoida?

- Ohjausryhmän näkemys sosiaalihuollon tutkimuspohjaisen kehittämistoiminnan organisoimiseksi jatkossa?

Ajankohtaista sosiaalialan osaamiskeskusten nykypäivässä:

- **Sosiaalialan osaamiskeskusten tarve tunnustetaan asiantuntijatyöryhmissä:**
 - Valtioneuvoston prof. Juho Saaren eriarvoisuustyöryhmä:
 - ” Sosiaalisen työn vaikuttavuus on nostettava toimintaresurssien kohdennusten perustaksi. Tämä edellyttää nykyistä parempaa arviointiosaamista, tietoperustaa, mitattavuutta ja vaikuttavuuden arviointia sekä yhteistyötä kuntien, maakuntien sekä tutkimus- ja koulutusorganisaation välillä. Toimivat kehittämisrakenteet mahdollistavat sosiaalisen työn vaikutusten arvioinnin edellytykset.
- **Sosiaalialan osaamiskeskusten toimintasisällöt on turvattava ja monitieteellisen huippuosaamisen paikka yhteistyöalueiden ympärille rakentuessa tutkimusyksiköissä tulee varmistaa. ”**
 - Maakuntien TKI-toiminnan merkitystä ja yhteistyötä korostetaan Juho Saaren raportissa, ja siinä yhteydessä osaamiskeskukset mainitaan => tehtävät ja rooli maakuntasotessa?

Ajankohtaista sosiaalialan osaamiskeskusten nykypäivässä:

- **OT-tukikeskusvalmistelu tutkimus ja kehittämistoiminnan näkökulmasta**, pohdinnan alla sosiaalialan porrasteisuus ja sosiaalialan osaamiskeskusten kontribuutio tulevissa OT-keskuksissa? Yhteiskehittämörakenne?
- **TKI-toiminnan muutosohjelma sote- ja maakuntavalmistelun tukena**, TKI-toiminnan maakunnallisen valmistelun verkosto
- **Uusi sosiaalialan osaamiskeskusneuvottelukunta vuosille 2018-2020 nimettävänä** => Odotuksena selkeä kansallinen agenda osaamiskeskusrakenteille, jota toteutetaan yhteistyössä korkeakoulujen ja maakuntien kanssa
- **Yhteistyötä rakennettu OKM:n Osaamisella Soteen –hankkeen kanssa** (keski-johdon osaamisen kehittämisen tueksi, strategisen muutosotteen vahvistamiseksi).
- Tunnistettut osaamistarpeet, kohdennettu koulutus, muutosvalmennus ja toimintamallien uudistaminen tietoon perustuen, eri ammattilaisten osaamista uudistuvassa työssä hyödyntäen
- **Mikä Sote – sosiaalialan osaamiskeskusverkoston yhteinen blogisarja**

Tunnistettuja haasteita

Kuva opiskelijoista Mika Huisman / Helsingin yliopisto

Ajankohtaista sosiaalialan osaamiskeskusten nykypäivässä:

- **Valtakunnallinen selvitys sosiaalihuollon ammattihenkilö- ja tehtävärakenteesta etenee hyvin** (POSKE vastaa)
- Kansa-koulu II-hankkeen käynnistyminen
- **Mikä Sote – sosiaalialan osaamiskeskusverkoston yhteinen blogisarja, osaamiskeskukset esillä TERVE SOS - messuilla**
- **Osana alueuudistuksen toimeenpanoa alkanut TKIO-muutosohjelma** (monialainen), sosiaalialan osaamiskeskukset valmiita yhteistyöhön
- **STM:ssä alkanut kärkihankkeiden siltaus vuodelle 2019:** sosiaalialan osaamiskeskuksilla roolia hyvien käytäntöjen juurruttajana ja kehittäjänä?
- Tiivistyvä yhteistyö sosiaalityön yliopistoverkosto SOSNetin ja ammattikorkeakoulujen sosiaalialan verkoston kanssa + järjestöt

Ajankohtaista osaamiskeskusten nykypäivässä:

- **Valtakunnallinen lastensuojeluselvitys** (ylisosiaalineuvos Aulikki Kananojan: lastensuojelun henkilöstön riittävyys ja ratkaisuehdotukset kuormituksen vähentämiseksi):

- **Lastensuojelun laadun turvaaminen vaatii täsmällisiä ja nopeita tukitoimia: Kuntatasoinen ja työntekijätasoinen täsmätuki:**

- haetaan uusia ratkaisuja kuomitustilanteeseen (esim. jo ennen LAPE-muutoksen mukaiseen tiimimalliin siirtymistä):

- tukitoimien rahoituksen ja sisällön sekä tuottajien määrittely

- asiantuntija-avun linkittyminen meneillään olevaan maakunnalliseen LAPE-yhteistyöhön => Tämän rinnalle selvityksessä nostetaan **järjestöjen ja sosiaalialan osaamiskeskusten tarjoama asiantuntemus** ja LAPE-työskentelyssä luodut ”lastensuojelu kuntoon”-tuotteet sekä kuntien jo toteuttamat keskinäisen tuen muodot

- **Sosiaalityöntekijöiden sijaispoolin luominen pilotointi maakunnallisesti:**

- * asiakastyön varahenkilöjärjestelmä maakunnallisella tasolla uutta teknologiaa ja henkilöstöväilyksen mahdollisuuksia hyödyntäen

- * Sijaispooliin kuulumisen tarkoittaisi oman osaamisen ylläpitämistä työn ja pooliin kuuluvan koulutuksen avulla => Toimijoina mainitaan esimerkiksi sosiaalialan osaamiskeskus ja LAPE-muutosagentti

Ajankohtaista kansallista TKI- työtä sosiaalialan osaamiskeskusten verkostona

Valtakunnallisen ja alueellisen kehittämisen yhteensovittaminen (osketyö) => näkyy hallituksen kärkihankkeissa => osket koordinoivat yhteistyötä usein hankesuunnittelussa ja kehittämisosaamista laajojen hankkeiden toteuttamiseen

Uudenlaista sosiaalityötä yhdessä rakentamassa valtakunnallinen STM:n ESR-hanke (PRO SOS, SONet BOTNIA johtaa, yhteistyössä hallinnointi SeAMKin kanssa), jatkoaikaa haetaan 31.7.2019 asti:

Aikuissosiaalityö heikoimmassa asemassa olevien osallisuutta sekä työ- ja toimintakykyä vahvistavana palvelukokonaisuutena:

- painopiste kehittämisessä enemmän järjestelmätasolle
- toimenpiteet kohdistuvat selkeämmin sosiaalityöntekijöihin ja – ohjaajiin, maakuntiin rakentuvaan aikuissosiaalityön palvelukokonaisuuteen ja työikäisten palveluihin

**Kansallista kehittämistyötä sosiaalialan
osaamiskeskusten verkostona sote- ja
maakuntauudistuksessa / haasteita myös Etelä-
Pohjanmaalle:**

- Sosiaalihuollon digitaalisten palvelujen selvitys (ISO:n johdolla), sosiaalialan osaamiskeskusten verkosto tukenut selvityksen toimeenpanoa: **Sosiaalihuollon / sosiaalista toimintakykyä edistävät sähköiset palvelut**
- **Sosiaalityön käytännön tiedontarpeita palveleva tutkimus sote-murroksessa**, erityisesti vaikuttavuustutkimuksen vahvistaminen
- Sosiaalityön käytännönopetuksen ja –tutkimuksen kehittäminen muuttuvassa toimintaympäristössä
- **Osaamiskeskustyön hyödyntäminen palvelukäytäntöjen ja toimintakulttuurien kehittämisessä eri foorumeilla**
- Kansainväliseen yhteistyöhön valmistautuminen
- Palvelukokonaisuustyö (kuvaukset)
- **Uudenlainen yhdyspintatyö ja verkostot**

MUUTOKSESTA VIRTAA

- **UUSIMMAN TUTKIMUSTIEDON KOOTTU VÄLITTÄMINEN ARJEN SOSIAALITYÖTÄ TEKEVILLE**
- **MUUTOSTYÖTÄ PITÄÄ MYÖS EDISTÄÄ JA INNOSTAA!**
- Osaamiskeskukset maakunta- ja korkeakouluyhteistyössä:
 - * tiedontuotanto
 - * ammatillisen osaamisen vahvistaminen
 - * tutkimuspohjaisen, tietoon perustuvan kehittämisen vahvistaminen
 - * sosiaalialan yhteinen vaikuttaminen

KIITOS TÄHÄNASTISESTA YHTEISTYÖSTÄ OHJAUSRYHMÄLLE!

